

L' Avenç

ANY I.

NOMBRE 9

Lladó 21 Abril 1916

PERIÓDIC QUINZENAL

: : : : PORTA-VEU : : : :
DEL PARTIT D'UNIÓ FEDERAL
NACIONALISTA REPUBLICANA

Garrotxà

Preus de subscripció: 75 cèntims el trimestre

NOMBRE SOLT 10 CÉNTIMS
PAGA A LA BESTRETA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

CENTRE NACIONALISTA REPUBLICÀ FEDERAL

No's retornan els originals encar que no's publiquin.

Dels articles firmats, ne son responsables llurs autors.

Triomf del candidat d'esquerres

En Lluís Ballbé de Gallart

Després d'haver aconseguit el nostre primer triomf ço es la retirada d'en Cusí del nostre districte teniam ja la plena confiança de que un altre ems esperaba i aquest per fi a vingut triomfant la candidatura d'esquerres i enfonsant la candidatura «lliguera» presentada per el cacic-màxim i patrocinada per a llurs satélits.

En Rahola apoiat per aquesta gent forçosa-ment habia de quedar derrotat.

Tothom recorda l'actuació d'en Cusí durant els sis anys que ems habia representat; per lo tant cap ciudadá que aimi el districte podia donar el vot a un candidat per ell presentat i si repasesim els demés factors que patrocinaban dita candidatura i l'actuació que portan en llurs pobles aniriam veient molt clarament que habia d'esser un fet el triomf del nostre candidat d'esquerres en Lluís Ballbé de Gallart.

* * *

No hem claudicat amb res respecte a nostres ideals republicans apoiat la candidatura d'en Lluís Ballbé de Gallart, ans el contrari som tan republicans com avans.

Si en altres eleccions ell ha treballat a fi de aconseguir las millores de que tant necessita el nostre districte li donarem altre volta els nostres sufragis sempre i quan no es presenti un candidat republicá.

Sems diu mals republicans pero solzament hem de mirar qui ho diu i perque ho diu. Si mirem qui ho diu veurem desseguida que son els cacics els quals han fet tota mena d'evolucions passant del camp carlí al camp lliberal i d'aquest al camp «lliguero». I si repasem mes encare veurem també que els que ems titllan de mals republicans

son aquells qui per a derrotar al nostre amic Salvatella han hagut de fer la conxorxe lliguera-cusinista-radical.

Deixém doncs aquets cacics que esbrinin llur odi envers nosaltres humils treballadors, deixém que aquets mals patriotas malparlin de nosaltres pero procurem nosaltres també aumentar el nombre d'associacions republicanes fem que augmentin de nombre las llistas dels nostres centres, que si aquesta vegada per a enderrocar el caciquisme hem hagut de pactar una coalició d'esquerres poguém en altre ocasió abatre-lo fent triomfar un candidat netament republicá.

* * *

En fi podem estar joiosos de la nostra actuació. Lograrem en principi la vergonyosa i ridícula retirada del cacic-màxim i finalment hem lograt la derrota de La Lliga en el nostre districte, la qual representa l'enfonçament del caciquisme i el començament d'una nova era de regeneració, un nou temps de pau i cordialitat.

Hora es are d'enfortir els nostres ideals i en aixó hem d'encaminar tots els nostres treballs. Propaguem-los aquets ideals fem que s'infiltrin en el cor de la joventut i aixís en un temps no llunyá veurem coronats els nostres treballs amb la mes resplendent victoria; victorias que irán su erant cada día fins a poguer lograr que el districte de Vilademuls sigui un districte eminentment democrata, un districte purament republicá.

Amics meus no defallim amb la nostra empresa i aném treballant per la regeneració del nostre districte.

JOSEP TORRÀ PRATS.

CRIDA AL JOVENT

Estol de joventut, impetuosa i atolandrada joventut, guardadora del pervindre i avantguarda d'un demà que pot esser esplendorós si vosaltres voleu fer-li; a vosaltres, que aneu a entrar en la lluita de la vida, vull endreçar-vos aquesta petita plàtica, pàlit reflexe d'un sermó civic, que tots hauríem de repetir a cada instant.

Tot ciudadà, al naixer contrau un dever qu'en podríem dir sagrat; un dever imperent a la vida pel mer fet d'haver nascut en un poble que avença cap a l'assoliment de la perfecció; el dever de contribuir a la tasca de millorament a que l'humanitat camina.

Un àtom, una molécula, un ser aïllat, no representen cap força o la representen molt petita dintre 'l concert de l'activitat humana; d'aquí que els homes s'hagin acoplat a l'entorn de grupus de caràcter polític, rel-ligiós, científic, económic, social etz.

Una de les bases mes fermes sobre que descansen las nacions, es l'organització política. Degut a la gestió d'aquesta, está el progressar acceleradament o el quedarse aturats, per no dir retrocedir. Devem doncs, com a ciutadans concients laborar en pró dels procediments polítics.

El fer política es una obligació imperiosa en tot ciudadà. No hi ha dret a que ningú deserti del camp d'honor de la política sens el mes tremendo cástic del despreci; se enten, al menys, en els moments crítics per a una causa o un poble, puig que sabem que la política sincera i ben dirigida, pot esser la seva salvació.

Els bándols i colors en la política se distingeixen per les formes de régim i de procediments, però, mai, sense prostituirse, deurien distingir-se per capdills, en lloc de idees, com actualment está passant a Espanya.

M'he dirigit a vosaltres, que forméu la juvenut, perquè, com siga que se us apropa l'hora de actuar en un o altre camp, pogueu escollir aquest en forma que no hagueu de penedir-vos.

L'home ha d'enmotllar tots els seus actes amb arreglo a la seva consciencia, i, segons lo que ella dicti, procedir. La consciencia d'un jove l'hem de considerar, salvant rares excepcions, completament neta, puig que ni desenganys, ni mesquins interessos, ni odis, ni ambicions, ni malicies hi deuen niar.

Tenint neta la consciencia, es ben facil escullir un camp polític on bregar. Entereuvos de les formes de govern, de lo que son en política; repasseu els acerts i desacerts de l'història; mireu els mals del poble i imagineu-vos la manera de posar-hi remei, cerqueu les nacions mes potentes i adelantades del mon, guaiteu com se governen; en una

paraula: llegiu una temporada. Després quant esteu ben empapats de les necessitats i tendencies que alenen en el cor del poble on viviu, será arribat el moment d'escoltar lo que vos dicti la consciencia i deslligar-vos de tot perjudici.

Feu-ho així i sortireu politics concients, honrats i consequents, i vindreu, n'estic segur, a engroixir en gran nombre les files dels Nacionalistes Republicans.

FRAGMENT

El general afegí:

—Una nit sentí la meva filla els dolors de part.

«Aquella mateixa nit va arribar un home a caball, se tirá als meus peus, i me digué:

«—Vinc a cercar el perdó o la mort. M'anomeno Constantí, soc capitá de l'exèrcit rus, i he desertat.

«I com jo el miraba confós, afegí:

«—Soc el pare de l'infant que va a neixer.

«Vaig tenir un esbogerrament d'ira, volia matar aquell home que, no content ab vessar la sang de Polònia, habia deshonorat a una polaca.

«El plor d'un infant deturá mon bras.

«¿No es aixís, Nadeia?

—¡Si, pare!

El general s'aixugá les llágrimes que semblaben haberse cristallitzat en ses galtes, i continuá:

—Vaig perdonar a Constantí, i li vaig prometre la má de la meva filla.

«I quan vaig haber perdonat, la mare me va presentar la seva filla.

«Després va sufrir un desmai cansat per el part, que habia sigut molt laboriós.

«Quan va tornar en sí, ja no tenia al seu costat a la nena, i Constantí també habia desaparegut.

«Estaba sola.

«Sola ab el seu pare, que la miraba ab severitat i li deia:

«—Constantí t'ha abandonat, i la nena s'ha mort.

«¿No es aixís, Nadeia?

—¡Si, pare!—murmurá la jove ab veu tremolosa.

—Al mateix temps—continuá el vell,—els criats preparaben els bagúls i tancaven les maletes; un cotxe estaba esperant-nos al pati. Surtíem del castell.

«¿Ont anabem?

«Tú no ho sabías, i jo no vaig volguerto dir.

«¡Cosa estranya! A dues llegües del castell trovarem una avançada rusa, i els rusos mos van deixar passar.

«Mes no obstant, jo havia sigut jutjat un mes avans, i un Consell de guerra m'havia condemnat a mort.

«Fins que arribàrem a la frontera prusiana, vaig anar dient constanment el meu nom i per tot arreu me deixaren passar.

«Sols ems acompanyaven dos criats: Nichel i la seva dona.

«A Prusia te vares desmaiàr altra vegada, i perdeses la raó.

«Me preguntares per la teva filla, i vaig dir que havia mort.

«Anomenares a Constantí, i et vaig respondre que t'havia abandonat.

«Allavors, induptablement,—afegí el general ab accent d'amarga ironia—fou quan a Nichel li entrà la mania d'escriurer ses Memories; es a dir, aqueixa historia.....

I el general allarga la mà cap a l'olla de fane, i tregué de dintre d'ella un manuscrit bastant voluminos.

—No l'he llegit; pro puc dirte lo que conté.

«Nichel confessa que durant el teu primer síncope vaig donar-te una medicina que transtornà ta raó durant varies semanas.

«Que mentres estabes boja, els russos entraren al castell; que jo'm vaig rendir, que élls s'apoderaren de Constantí, i que, per últim el vaig obligar a marxar-se junt amb ta filla, amb ordre de confiarla a un desconegut.

«També te haurá dit—va proseguí el general—que a Prusia et vaig privar altra volta de la raó gracies a una beguda misteriosa, i que estigueres boja, no unes quantes semanas, sinó varis anys.

—Tot aixó m'ha dit, pare—replicá Nadeia amb firmesa.

—Doncs be—digué el general—ja que vols sapiguer-ho tot, escolta ara, no la versió de Nichel, sino la meva.

I el general Komistroi se redressá tranquil, altiu, amb els ulls brillants, dihent:

—Ha arribat l'hora de parlar, perque necessito reconquerir la teva estimació i el teu amor filial.

NARCÍS ROBERT.

(traducció)

SENSE IDEAL

Quina diferencia hi há entre una societat recreativa actual i un café públic? En el fons gairebé cap. Tant en l'una com en l'altra, la comunió d' homes que s'hi apleguen es manifesta amb els mateixos vicis i amb idéntiques virtuts: l'objectiu principal es el joc, no'l joc d'expansió, per pur passatemps, sinó'l cobdiciós, el del guany dels diners de l'amic, del germá i fins devegades dels menors.

En les societats recreatives no's juga als prohibits per la llei, pero si als condemnats per l'amor. En canvi, en els cafés públics se pot parlar de tot i discutir tota mena de qüestions, siguin polítiques, socials o religioses. En les societats recreatives, si's vol *respectar* els Estatuts no's pot *tocar* cap dels termes esmentats: allí sols si pot parlar de tonte-

ries, de coses banals, com si els associats visquesin fora de la realitat de la vida, satisfets del mon, masells davant dels dolors i les injusticies dels homes.

I, doncs per qué s'associen els *recreatius*? Pera *matar* l'estona; per esvaïr, segons ells, el mal humor i la pesadesa emboiradora de llurs cervells que'ls ha proporcionat el treball quotidiá. I pera lograr-ho 's valen de lo més embrutidor que pot tenir un home: de la passió del joc.

I no es un esforç, un treball, el joc? L'imaginació furga pera combinar les jugades; el cor bat enguniós per por de perdre, els sentiments generosos a poc a poc s'enverinen; i física i espiritualment, guanyadors i perdedors, malgasteu llurs energies, fadigant-se tant o més que en llurs quefers de la fàbrica o del taller.

Fa pena, una veritable pena, veurer la *sala-café* d'una societat recreativa en dies i vigilies de festa. Aquell aplec d' homes que com a bons germans, haurien de comunicar-se llurs sentiments i llurs aspiracions, uns conversant amicalment, altres fent comentaris a lo contingut en els periódics i revistes que llegissin, passen les hores amb les cartes a les mans brasejant com devanadores, malparlant i donant cops demunt de la taula pera *reforçar* la jugada, com si's trobessin en una quadra de telers i com si, llençadora amunt, llençadora avall teixissin la propia mortalla.

I tot perquè pots mai, en el clos d'aquets cassinos, s'ha aixecat amorosament una veu de protesta, la veu del *fiat lux* que, repercutint en els esperits narcotisats, els despertés del somni que'ls te retuts sota'l pes de la rutina.

IGNASI IGLESIAS.

(De *La Veu de Capellades*)

CANDIDATS ELEGITS

Resulten elegits pels districtes de Catalunya els següents candidats:

Barcelona: Senyors Rusiñol, Ferrer i Vidal, Marqués de Camps, Morera, Lerroux i Giner de los Rios.

Arenys de Mar: Sagnier; Berga (articulat 29) Fargell; Granollers, Plaja; Igualada, Gonzalez Vilart; Manresa, Claret; Sabadell, Salas Anton; Sant Feliu, Jansana; Tarrasa, Sala; Vic, Bosch i Catari-neu; Vilafranca del Panadés, Zulueta; Mataró, Padrós (articulat 29); Vilanova i Geltrú, Bertrán i Musitu; Castelltersol, Cambó.

Lleida: Ramos; Balaguer, Rodés; Borjas Blancas, Maciá; Seu d'Urgell, Sales; Sort Viella, Riu.

Girona: Fernando del Pozo; Puigcerdá, Bertrán i Serra; Santa Coloma de Farnés, Ventosa i Calvell; Vilademuls, Ballbé; Figueras, Cusi.

Tarragona: senyors Nicolau, Nogués i Estivill; Gandesa, Maristany; Roquetas, Kiudelán; Tortosa, Domingo; Valls, Dasca; i Vendrell, Marqués de Vilanova i Geltrú.

El triomf den Rodés

Esclatant victoria

Rodés, republicá-nacionalista. 6.072 vots
Clura, conservador. 1.039 »

L'esclatant victoria den Rodés fou acullida en tot el districte amb gran entusiasme.

Imprempta JOAN VILA SOLER.—Carrer Ample, 15.—Figueras

Vots obtinguts en les eleccions de Diputats a Corts en el districte de Vilademuls, el dia 9 del corrent Abril.

Cens oficial	NOMS DELS POBLES	Dis- tricte	Seccions	Ballbé	Rahola
73	Albañá.	1	Unica	48	4
235	Báscara.	1	»	87	88
190	Borrassá.	1	»	67	89
248	Cabanellas.	1	»	88	55
450	Cadaqués.	1	»	87	144
150	Camós.	1	»	69	56
288	Canet de Adri.	1	»	121	114
302	Castelló de Ampuries.	1	»	69	91
390	Idem.	2	»	105	90
145	Crespiá.	1	»	80	22
40	Dosquers.. . . .	1	»	33	2
192	Garrigás.	1	»	151	26
303	Lladó.	1	»	82	143
358	Llers.. . . .	1	»	68	160
253	Navata.	1	»	67	127
105	Ordis.. . . .	1	»	40	36
76	Palau de Santa Eulalia.	1	»	24	38
312	Palau de Sabardera.. . . .	1	»	162	83
125	Palol de Rebardit.	1	»	25	70
143	Pau.	1	»	68	49
382	Perelada.	1	»	94	123
132	Pontós.	1	»	49	53
255	Porqueras.	1	»	82	88
397	Port de la Selva.	1	»	133	204
85	Riumors.. . . .	1	»	25	44
748	Rosas.	1 i 2	1. ^a i 2. ^a	115	422
467	Sant Gregori.. . . .	1	Unica	231	111
307	Sant Martí de Llémána.	1	»	205	45
71	Sant Miquel de Fluviá.	1	»	38	13
302	Sant Pere Pescador.. . . .	1	»	116	69
131	Selva de Mar.	1	»	27	70
118	Torroella de Fluviá.. . . .	1	»	41	42
301	Vilademuls.. . . .	1	»	247	26
250	Idem	2	»	119	53
111	Viladesens.	1	»	77	23
236	Vilajuiga.	1	»	70	107
122	Vilamacolum.. . . .	1	»	30	65
225	Vilanova de la Muga.	1	»	18	88
TOTAL.				3.255	3.136

RESUM

D. Lluís Ballbé de Gallart.	3.255	vots
D. Pere Rahola i Molinas.. . . .	3.136	»
Diferència a favor del Sr. Ballbé. . . .	0.119	»